

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendő az előfizetési díjak nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számlíthatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 8 kor.
Fél évre . . . . . 4 kor.
Negyed évre . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések elfogadhatának:
Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben, Schalek H., Dukes M., Oppelik A.
Általános Tudósító hirdetési osztálya Budapest.

Nyilttér pettóra 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« s a t. hivatalos közlönye

Közéletünk szelleme.

»Szeresd felebarátodat, mint önmagadat.« Ez azon törvény, mely a többi mind magában foglalja. Ha ezen törvényt tiszteletben nem tartjuk, másféle törvénynek előtűnik tekintélye nem lehet.

A mai világ éppen e törvényt minden megindulás nélkül letiporja, mert nem akarja ismerni a vallás, a hit szigorát, fennen hangoztatván, hogy mindazt pótolja a műveltség és finom társalgás. Azért ma az emberek nagy része nem tiszteli a törvényt, hanem csak fél tőle.

A szülők a családban ügyet sem vetnek e törvényre; nem igyekeznek idejekorán megismertetni ezen isteni törvénykönyvet. de az erkölcsi érzéket ellompiító meséskönyveket. Következik ebből, hogy azon parancs iránt, hol a szülők iránt való köteles tisztelet és engedelmségről van szó, sem bir érzékkel.

Igy tűnik el a szülő, a tanító, az öregebb, az előjáró iránt való köteles tisztelet. Mit várhatunk az ilyen gyermekektől? Ifju urakat, kik csak saját akarataukat teljesítik, mert megszűnt előttük minden tekintély. Csak magukat szeretik, azonkívül senkit.

Megengedem, hogy van gyöngéd férj és van figyelmes feleség, de nagyon sok család-

ból kirepült már a hófehér galamb szájában a zöldelő olajjaggal, mely egykor a béke, kölcsönös szeretet jelképe gyanánt a családi szentélyben aranyba volt foglalva.

És a mi társadalmunk tud-e önzetlenül szeretni? Képtelenség ez addig, míg a társadalom a mai családokon épül föl. Pedig azon épül föl, mert a milyen a családok szelleme, olyan lesz a társadalomé. Ha idegbajos az, nem lehet egészséges ez sem. Igaz-e?

Az urak nem szeretik egymást, csak türik, mert a társadalmi illemszabályok és az egymásra való utaltság ezt javalják. Egyébként szivesen nélkülözik egymást; mindenki fut az elsőség pálmájáért s ekközben az összekülönbözések és felreértések napirenden vannak. A létért való küzdelemben a kenyérkérdés nem egyszer gyűlölt ellenségekke változtatja az előbb még barátokat.

Ki nem látja, hogy az emberek ma osztályok szerint csoportosulnak? Némelyek azt mondják, hogy egyesek összeférhetetlen természetűek okozza ezt; mások a felületes műveltségben keresik a baj okát; ismét mások a születésre való értelen gögöt cibálják elő, hogy a világ előtt erősen megvadhassák. Az ok azonban az igazi szeretet hiánya.

Az iparosok czikkeikre feltékenyek. Leszólják a másikat, hogy a saját ócska portékájukat annál hamarabb tudhassák. A

világ csak az erősen általánosított hirdetéseknek ül fel.

Az úzerkedés, a tisztességtelen verseny halomszámra gyártja a megbizhatatlan jellemeket, kik a még található jóhiszemű becsületes emberek becsapásából elősködnek.

A földműves roskadt gunyhójából is ellúnt a szeretet jótékony anyaga. A visszavonás, bizalmatlanság, irigység ide is befészkelte magát, mely pedig a szegény földművest és napszámot az anyagi és erkölcsi lönkrejutás örvényéig hajszolja, hol, mert egyébként is magára van hagyatva, menthellenül elvész.

És mi az oka mindennek? Talán a haladás, mely minden téren észlelhető? Nem! A szeretet hiánya!

Nem találunk önzellen felebaráti szeretetet, mely boldogitná az embereket.

S ennek oka: közéletünk maiszelleme!

Cselkó József.

Egészségügyi apróságok.

Az álom. Azok a gondolatok, melyek a nap folyamán, az öntudat éber állapotában képződnek, melyeknek benyomásai azonban igen jelentéktelenek lévén, nem lesznek a szellem állandó gondolatkincsévé, ezek képződnek ki álom közben; azok a gondolatláncok ezek, melyeknek el kell tűnni a szellem kohójából, ha ez új munkát vé-

TÁRCZA.

Villám.

Nézem szobámnak ablakából
Meregve, nagy sókóg,
A felhőkből hogy dúl a zápor,
S a villám hogy cikázik.

S mindegyik villám mintha engem
A szivemen találna,
Előmbé leng egy boldog emlék,
Egy percznek édes álma.

Ketten álltunk a nyári laknak
Repkényes ablakába,
Künn a vihar vad ostarát a
Fák üstökébe vágta.

Kérdeztem, közelből hajolva
Vihartól nem remegsz-e?
»Csak hogyha úgy vagyok magamban»,
Feleltél, rám nevetve.

Most hirtelen villám cikázott
Az égen át ragyogva,
S a kis szobát egy pillanatra
Befészté vérpírosra.

A villánó fénytől ijedten,
Orczád' keblemre rejtéd,
S mig elzúgott a tompa dörgés,
A keblemen felejtéd.

S én karcu termeted, leányka,
Gyöngéden átoleltem,

Hullámos, szöke fürdőre
Forró csókot leheltem.

És csókot nyomtam a parányi
Kis hófehér kezrede,
S az első vallomást susogva,
Az ajkam elrebegette . . .

. . . Egyedül nézem a vihart most,
Az ablakomban állva,
S mindegyik villám, mintha engem
A szivemen találna. . .

Fehér Jenő.

Nem lehet! Nem lehet!

Irta Bányász Mór.

Hihetetlenek látszó hírt tárgyaltak szerzte a városban. Demény Ella, a város legszebb leánya, menyasszonya pozsgai Pozsgai Bálint kamarásnak. Látszólag semmi különös sincs az eljegyzésben. A nő szépség, egy ilyen okos és hires-szép leány bizony minden érző halandó előtt felér a kamarás ur dominiumaival. S ha valaki, úgy Ella megérdemli, hogy a hires Pozsgay familia családfáján egy levelet kapjon. Csak nemesíteni fogja azt az ódon, korhadtt fát, ha eszményi lénye belejöttök. Gyönyörű leány. Királyi nőt, eszményi szépség, kire férfi nem nézhet a vágy gondolata nélkül, ideális lélek, kinek szelleme a magasba ragadja a legmegrögzöttebb tözsérleket, okos leány, ki a férfit úgy hajlítja, a mint neki tetszik, vagy szüksége van rá. Minden tulajdona megvan, hogy körülrajongott delnő, bámult és irigyelt vezető alakja legyen a felső tízezer szalonjainak.

S hogy csodálkoztak a városban, mikor a hír elterjedt. Pedig a kopasz méltóság, a társas élet helybeli központja, ki a fővárosi életet itt saját személyében képviseli, nem is ritka vendég a fiskális házában. Már hónapok óta a leány körül van a hol csak az megjelenik. A bálokban, koncerteken, estélyeken gavallérja, s a hol csak teheti, s a mikor csak alkalma van rá, igyekszik jóindulatát megnyerni. S hogy most is a farsangnak vége, csak kötelességet teljesít, midőn a leányt eljegyzi. Így tenne minden gavallér férfi, a kinek módjában van szive királyi nőt uralmába be is helyezni. Már pedig a kamarás gavallér. Igaz, hogy élete jó részét már a festett világ közelében élte le, s közeledik a 45 felé, de tetőtől talpig gavallér, ki talán szánja, hogy a multban nagyon sok része volt a jóból és a jövőre komoly tervekkel foglalkozik. Ime ezt bizonyítja eljegyzése is.

És mégis! mennyi beszédre ad e kis hír alkalmat a kávéfőzések mellett és egyéb entreurusközben. Még a club gavallérjai is az irigység egy nemével csettintenek nyelvükkel, hogy milyen jó gusztsza van ennek a kopasz gentrynek.

De a leányt mindenki elítéli. Hianak, nagyra-vágyóknak bélyegzik, ki megfélekedett a multból, annak minden emlékéért. Vagy azt hiszi nem tudják? Erre csak elég volt, mikor már az újság is hozta a nyáron közli eljegyzését dr. Gyanay professzorral, s mikor a kormány egy évre tanulmány utra küldötte a nagyészű fiatal embert, a banketten nyilvánosan szölt hozzá, Demény fiskális, mint jóvendőbeli fiához. S ezt mindenki természetesen taláta. Hisz mindig együtt voltak, mindenütt együtt jelentek meg, s a tanár ha csak szabad ideje engedte Elléknál volt. Szinte csak-

gezni és a kész eredményeket rendszeresen megőrizni akarja. Az az ember, akit megfosztanának álmaitól, — az álmodás képességétől — csakhamar megőrülne, mert apyába a félig kész, át nem gondolt eszmék és homályos érzelmek nagy halmaza gyűlne föl, s ezeknek nyomása alatt elszunyadna az a mi gondolkodásban kész, egész, használható anyag Teljesen keresztül gondolt dolgok sohase keltenek álmokat, mindig csak azok, melyek készületlenül nyugsznak az elmében, vagy csak futólag érintették a gondolatmezőt. Így írja körül Robert az álomvilágot.

Az álomélet legesodálatosabb sajátága az, hogy rendes időmértékünket rá nem alkalmazhatjuk Álomban végbevitt cselekvények igen hosszú ideig, napokig, sőt hetekig tarthatnak, illetve látszanak tartani, míg az álom maga, lehet, másodpercekre terjed. Ha az álom magában véve összefüggéstelen és érthetetlen is, a mögötte rejlő gondolatok pontosabb vizsgálata megmutatta, hogy szigoru logikai kapcsolatban vannak, melyekben egyes gondolatok többször ismétlődnek. Összefüggéstelen álmoknál az álom munkája a képzeteket roppantul összetömöríti. Pontos megfigyelésnél úgy találjuk, hogy nincs egyetlen elem, melyből több irányú asszociáció-fonalak ne ágaznának el; nincs helyzet, a melyben három-négy élmény vagy benyomás ne lenne összevegyülve. Ezért van, hogy az álom, még ahol értelmes, összefüggő, ott is közömbös semmisségekre vonatkozik, amelyek teljességgel nem érdemlik meg az érdeklődést, s jórészt erre vihetjük vissza az álmok félreértését. Ezen mély és alapos vizsgálatok nyomán Freund arra a meggyőződésre jut, hogy az álom sohasem foglalkozik olyan dolgokkal, amelyek nem érdemsek arra, hogy nappal is foglalkozzunk velük, és olyan apróságok, melyek nappal nem foglalkoztatnak, éjjel sem loagnak feltűnni. A tudományos kutatás ez adata teljesen ellentétben áll a naiv tapasztalattal.

Étvágy. Pawlow pétervári orvostanár

nemrég közzétett könyvében különösképpen mondja, hogy a fiziologusok eddig az étvágyi kéréseivel kutalásaikban olyan keveset foglalkoztak. A fiziologusok eddig csak az egyes ételek tápértékét kutattak, azzal azonban, hogy mennyire ingerlik az izlés szervét és hogy mennyire idézik elő vagy fokozzák az étvágyat nem törődtek. Pawlow nagyon helytelennek mondja ezt az elhanyagolást, mert az étvágy nagy szerepet játszik az emésztésben és az emésztési zavarokat elhárítja. Az étvágygyal tehát többet kellene foglalkozniok a tudósoknak, és főképpen félre kell tenni azt a helytelen nézetet, hogy az étvágytalanság szubjektív tünet, a melynek nincs jelentősége. Tapasztalásból eddig is tudtuk, hogy nem elég a táplálék eledel, hanem az ételeknek izletesekek is kell lenni. A mesterséges izetlen tápanyagok, akármi-lyen nagy is a tápértékük, az izletes falatoknak nem igen pótolhatják.

Az iszákosság gyógyszere. Pétervárotól egy bizottság a fölött tanácskozik, hogy miképpen lehetne legbiztosabban elejét venni az iszákosságnak. A tanácskozás során Rübakoff moszkvai egyetemi magántanár avval az ideával lépett föl, hogy az iszákosságot hipnoissal kell gyógyítani. A részegeskedés — ez ennek a gyógyítási elméleti magyarázata — lefokozza a szervezet ellenálló erejét s így az akaratörő is redukálódik az iszákos emberekben. Mint-hogy pedig a hipnozistól különösen azok logékonyak, akikben az akaratörő energiája rendkívül csekély, így tehát nincs kizárva, — így gondolkodott Rübakoff — hogy hipnoissal az iszákosságot gyógyítani lehet. Több mint kétszáz embert hipnotizáltakott egy esztendőn keresztül és a kedvező végeredményt számokban mutatja be. Az első héten a hipnotizáltak 92 százaléka tartózkodott az ivástól, az első hó végéig 66 százalék, a félev végén 38 százaléka a betegeknek mellőzte a szeszes italt, az év végén pedig száz közül csak husz maradt meg a mértéktelenség útján. Így tehát ez esetben

is bebizonyosodott, hogy a gyakorlati nem mindig jár a teoria nyomában és hogy a látszólag hasznosaknak mutatkozó tételek gyakorlati megvalósítása a hosszas várakozást nem elégti ki.

A vérmérgőzésnek néhány gyakori módja. A vérmérgőzésnek mindinkább elhalmozódó esetei indokolják, hogy annak egy igen gyakori alakja, mely sérülésből származik, — ráumtassunk Szokás ugyanis ujságokat, lüzeteket, stb. nem kötőszalaggal, a mint az divatban volt, hanem dróttal megkötni, melynek kiálló éles végei vannak. Ilyen füzelek után nyulva vagy pedig azok olvasásánál, különösen gyenge világosságánál gyakran sérülés történhetik a kiálló dróton. Ugyanez tapasztalható gyakran a »minta érték nélkül« küldeményeknél. Ezek is kishegyesek, a figyelmet néha elkerülő részlemek által vannak elzárva s gyakran alkalmazmat nyujtanak sérülésekre. Hogy felületes vagy mély-e, az mindegy. Sőt egy mélyebb, erősebb vérzésel járó seb kevésbé van magától fertőzést és mérgeztet. A biztonság érdekében tehát az ilyen postaküldemények kezelésénél némi elővigyázattal kell éltünk.

Az emberi testben 165 csont és 500 ideg van. Egy felnőtt embernek vére 15 kilogramm súlylyal bír, a mi körülbelül az ötödészt képezi a közönséges testsúlynak. A szív hat hüvelyki hosszu és négy hüvelyki átmérőjü; egy órában átlag 4200-szor ver, egy napban 100.800-szor, egy év alatt 36.772.000-szer; a ki tehát a 70 éves kori megeri, három és fél milliárdszor ver a szive. Testünknek minden négyzet-hüvelykén 8200 pórus van, melyek valóságos kis csövek; ha valamennyit összelűznök, hosszúságuk 40 mértföldnyire terjedne.

K Ü L Ö N F É L É K.

— **Dr. Ruzsicska Kálmán** kir. tanácsos tanfelügyelő a vendvidéki iskolák meglátogatása alkalmából június hó 2-án a turniscai rk. iskolát vizsgálta meg, mely már

szoktak őket egy párnak tekinteni. És ime! Hja, ilyen a mai leányhőség. Az ifju csak egy évre távozik, kedvesének jó módot biztosíthatson, magának rangot, nevet szerezzen, s mire visszatér, jegyese már a másé lesz. Az öregek fejlődéssel emlegetik e hir hallatára: A mi korunkban de máskép volt! Nagyon megváltoztak az idők.

De azért egyformán gratulálnak a jegyeseknek. Mert hisz azt az udvariasság parancsolja, aztán meg nem tudni, mikor lehet szüksége az embernek egyikre-másikra. A kamarás ragyogó arccal fogadja az üdvözlöket, a boldogság sugárzik magas homlokáról. Az ügyvédék örömtelten köszönik meg, s szinte mondani látszanak: ugyebár irigylitek a jó pártit. Csak a menyasszony mosolyog oly hidegen, mintha már az udvar parkettjén mozogna, igyekszik velük érezetni, hogy rangja öt föléjük helyezi. Így itélnek azok, kiket e hidegség sért.

Pedig szegény leány! Mily terhesek neki ez ünnepélyes gratulációk. Minden szó, mintha szívet járná át, s mintha minden ismerős figyelmeztetni jönne a látólvölgyől; minden szóban gúnyt érez, mely mérgez, minden üdvözlő szóban sértést, mely vérző szívet nyilként járja át. De most már elkövért! Nyugodtan fogja elviselni a következményeket, de hű marad ahhoz az ifjuhoz, kit egyedül szeret, ki nélkül — csak most érzi — élnie lehetetlen. De nem felejtette el, mintha most is hallaná, — az atya parancsait sem: Méltóságos asszonyoknak keil lenned! Igen, annak kell lennie, apja mondta. Leült kis szobájában és féldézte emlékében, mennyit küzdött, mennyi ideig állott ellen a kérésnek, könyörgésnek, de akkor lehetetlen volt. Az atyjának, a családjának meg kell tenni. Csak azt ne tudta volna meg. Csak az az óra legyen átkozott, melyben megtudta.

Mintha még előtte állana apja összefont kar-

jaival. Akkor is itt ült e helyen, Mintha még hallaná szavait.

— Leányom, arai hallani akarom elhatározásodat.

— Hisz már megmondtam apám, hogy nem tehetem.

— Hát tényleg el tudnád dobni magadtól a fényt, gazdagságot, nevet, mit nekéd e házasság nyujt, azért a szegény emberért?

S ő a remény felvilánásával, boldogsággal, szenvedélyes szerelmének egész melegével felelt akkor:

— El atyám! El én mindent a mit szeretek! El tudnám felelni, hogy még ember vagyok, el tudnám viselni a pokol minden kínját, csak az övé lehessen. Engem csak Béla tud boldogítani.

— Oh mily hüvelly mondta ezt, mennyi szerelem áradt e szavakból!

Az atya meghatóttan nézte e tuláradó boldogságot. Oh, hogy szeretne volna, mennyiért nem adta volna, ha e boldogságot nem kell tönkre tenni, ha e szerető szívet nem kell szétörtöni, összezszuzni. De nem lehetett. A kényszer, ez a legnagyobb ur parancsolt most tetteiben. Ennek kellett engedelmeskedni.

— És mégis méltóságos asszonynak kell lenned.

A leány felemelkedett helyéről, méltósággal kérdé:

— Kell? Ki parancsolhatja ezt nekem?

Demény lehajtá fejét. Restelte a mit ki kell mondani, fájt, hogy gyermekét önmaga miatt kell feláldozni.

— A gyermeki szeretet, a gyermek kötelessége szülővel szemben. Meg kell mentened családodat.

— S csak e házassággal lehet benneteket megmentenem?

— Csak! Az ügyvéd elfordult, nehogy arcát láthassa leánya és lassan, szinte süttögvá folytatá: Én kezelmén Pozsgay vagyonát és sokat kellett belőle legutóbb régi adósságokra elfizetni. Sokba kerültek ti gyermekek, sokba a háztartás. Szegény voltam, kevés volt a jövedelem, sok hitelt kellett felvennem. Most a hitelezők szorítottak, Pozsgay vagyonához kellett nyulnom.

Ella megsemmisítve rogyott vissza székébe. Nem hallott többet apja zavaiból, csak a maga fájdalommal volt eltelve. Hogy vergődött e gyönyörű teremtés, hogy égett az a szép fő, hogy fájt az a beteg szív. Oda boldogsága, oda egész élete. Nem tudott betelni fájdalommal. Apja ébreszté fel kábultságából.

— Térj magadhoz leányom, ezen már nem lehet segíteni.

S ő gépiesen mondomta: Nem lehet segíteni. Nem lehet segíteni.

Azóta már az eljegyzés is meg volt, s az esküvő sínes messze. De még mindig nem képes elhinni, hogy mindez lehetséges volt. Ha csak magára maradhat azon jár gondolata. Örökig, napokig elméláz a szép multon, a szép reményeken, melyek már mind romba dőltek. Vége, vége mindennek, nincs menekvés, az apja, az anyja.

Fényes esküvő volt az Ellé. Pozsgay virul, a szép menyasszony mellett, ki csak mosolygott mint már szokta. Oh mit rejtet e mosoly! Mennyi fájdalom érzés rejtett e mosoly mögött, mennyi szerelmet rejtett e kebel ahhoz, a ki még mindig távol van.

Pozsgay nem volt zsugori nászajándékával. Tetemes vagyonát adott még az esküvő napján szeretett nejének, az ő kis nejének. De nem, ezt már egy Demény Ella nem bírja. Hogy őt nejének nevezhesse azt már el nem bírja.

Még az nap halva találták. Csak egy kis papir feküdt az asztalon: Vagyonom apámé!

három tanerővel működik, magyarság s szellemi tekintetben rendkívül magas színvonalon áll. Elismerését és köszönetét fejezte ki Szalay István egyházi tanfelügyelőnek odaadó buzgalmaért, úgy a tantestületnek lelkes munkaságáért. Egyben Némethy János tanítónak a vármegyei törvényhatóság jutalmából 60 koronát, a magyar nyelvben jeleskedő növendékeknek 20 koronát adott át lélekemelő buzdítás mellett.

— **Letört bimbó.** Szeiwerth Ferike, Szeiwerth Antal lakárékpénztári igazgató fiacskája f. hó 1-én rövid szenvedés után 8 hónapos korában elhunyt. Temetése 2-án ment végbe. Az általános részvétl enyhítse a bánatos szülők fájdalmát. Áldás legyen a korán elhunyt hamvai felett.

— **Közgyűlés.** A csáktornyai első tekezőegylet folyó hó 2-án tartotta 1902. évi rendes közgyűlését. A múlt évi számadások előterjesztése után a tisztikar választást meg. Elnök: Bernyák Károly. Alelnök: Morandini Bálint. Háznagy: Czövek István. Pénztárnok: Sztrahia Károly. Jegyző: Plichta Béla. Választmányi tagok: Nuzsy Mátyas, Czvetkovics Antal, Masztján József. Az egylet működését Szeiwerth Antal kerthelyiségébe helyezte át és a mai napon megkezdte.

— **Ertesítés.** A csáktornyai m. kir. áll. polg. fiu-és leányiskolában a folyó iskolaévi záróvizsgálatok a következő időben és sorrendben fognak megtartatni: a) Polg. leányiskolában. Junius 17-én délután az összes osztályok hittani vizsgálat. Junius 18-án délután 3-5 óráig az összes osztályok torna-vizsgálata, Junius 19-én délelőtt osztályvizsgálat I. osztályban, délután II. osztályban. Junius 20-án délelőtt osztályvizsgálat III. oszt., délután IV. osztály. b) Polg. fiúiskolában: Junius 17-én délelőtt az összes osztályok hittani vizsgálat. Junius 21-én délelőtt magántanulók írásbeli, délután szóbeli vizsgálata. Junius 23-án délelőtt osztályvizsgálat I. oszt., délután II. osztály. Junius 24-én délelőtt osztályvizsgálat III. oszt., délután IV. osztály. Junius 25-én délelőtt V. és VI. osztály vizsgálata együtt. Junius 28-án mindkét intézetnél »Te Deum« és ennek befejeztével az intézet tornacsarnokában záróünnepély és a jutalmak kiosztása. A vizsgálatok nyilvánosak, melyekre a t. cz. szülők és tanúgyaratók teljes biztossággal meghívhatók; a vizsgálatok délelőtt mindig 8 órakor, délután 2 órakor kezdődnek. Csáktornyán, 1902. évi junius 3-án. Pálya Mihály igazgató.

— **Hirdetmény.** Csáktornyai nagyközség előljárásba közhírré teszi, hogy az 1903. évre egybeállított esküdtek lajstroma a 3300/898. k. bel-és igazságügy. miniszteri rendelet 8. sz. értelmében Csáktornyai nagyközséghez a tanácstermében t. év junius hó 1. napjától 15. napjáig közszemlére helyeztetett és hogy akár alkalmas egyének abból történet kihagyása, akár nem alkalmasnak abba történet bejegyzése miatt 15. nap alatt bárki felszólalhat, valamint hogy a felszólalásokra, melyek az említett hivatalos helyiségben szintén közszemlére lesznek kitéve, további 8. nap alatt bárki észrevételeket tehet.

— **Junius havi orsz. vásárok Muraközben.** Junius hó folyamán Muraközben a következő helyeken tartatnak orsz. vásárok: 9-én (hétfő) Bottornyan, 16-án (hétfő) Dráva-Vásárhelyen, 20-án (péntek) Mura-Szerdahelyen és 30-án (hétfő) Csáktornyán.

— **Az alsó-domborui önk. tüzoltó-egylet zászlójának beszerzése** javára a május hó 25-én illetve 29-én tartott nyári táncmulatság alkalmával felülfizetni sziveskedtek

Hirschler Miksáné urhölgy 19 kor. Dr. Braun Nándor 4 kor., Lőke Árpád 4 kor., Miszer Rafael 4 kor., Szegő Izidor 4 kor., Szenes Károly (Kolozsvár) 2 kor., Linberger János (Nova) 2 kor., Albert János 2 kor., Hirschler Ödön 2 kor., Korber János 2 kor., Szoboticzai önk. tüzoltó egylet 2 kor., Prokop Constantin (Szt.-Pál Karinthia) 1 kor., Vámosy Tivadar 1 kor., Radó Arthur (Kotor) 1 kor., Sonenwald Herman 1 kor., Kollay Lajos (Nagy-Kanizsa) 1 kor., Varga Márton 1 kor., Kölbl Antónia 1 kor., Br. Berger Emil 1 kor., Murkovics Ferencz (Légrád) 1 kor., özv. Jakupák Józsefné 1 kor., Biró Mariska 1 kor., Miszer György 1 kor., Löwe Adolf (Nagy-Kanizsa) 1 kor., Valpatics N. (Légrád) 1 kor., Schober István (Légrád) 1 kor., Albert Jánosné 40 fill., Utasi József 1 kor. 40 fill., és Visnyovics Mihály 20 fillért. Nevezett hölgyek és urak fogadják ez uton az önk. tüzoltó-egylet, e nemes szívű adományokért leghálásabb köszönetét. Tisztelettel a Parancsnokság.

— **Csáktornyai meteorológiai állomás** május havi hőmérsékletének maximuma 31.0 C°. 31-én, minimuma 4.0 C°. 11-én. A csapadék 24. órai maximuma 41.0 mm. 18-án. Csapadékos napok száma 20.

— **Vásáráthelyezés.** A kereskedelemügyi miniszter Bottornya községnek f. évi junius hó 8-ra eső országos vásárnak f. évi junius 9-én leendő megtartását, Dráva-Vásárhely községnek a f. évi junius hó 14-re eső orsz. vásárnak f. évi junius hó 16-ra leendő megtartását kivételesen engedélyezte.

— **A „Szobathely-egyházmegei** róm. kath. tanító-egyesület alsó-lendvai kör- és tavaszi gyűlését folyó évi junius hó 11-én Bellatinczon tartja, melyre a kör pártoló-és rendes tagjai, valamint a tanúgy iránt érdeklődők biztossággal meghívhatók. Táragsorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Gyakorlati tanítás. 3. A központi bizottság tavaszi gyűléséről felvett jegyzőkönyv felolvasása. 4. A múlt évi gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 5. Dolgozatok felolvasása. Több Ignác részreki tanító: »Mit tehet a néptanító az alkoholizmus terjedésének megállítására végett a nép között?« — Németh Ferencz r. elnöki tanító: »Mit tehet a tanító a madarak védelme érdekében az iskolában és az iskolán kívül?« 6. Tanítók házára megajánlott díjak s az »Eötvös-alap« tagsági díjainak beszedése Benkovics János kaptárs által. 7. Új tagok felvétele. 8. Esetleges indítványok. 9. Jövő gyűlés helyének megállapítása. Azon rendes tagok, kik a gyűlésen nem jelennek meg, tartásuk köteleességüknek elmaradásukat még a gyűlés* folyamán, de legkésőbb a gyűlés után 3 nappal igazolni, ellenkező esetben 2 korona bírságot tartoznak fizetni. Alsó-Lendva, 1902. május hó 26. Koller Ferencz, elnök.

— **Allategészségügyi kimutatás** Muraköz területén m. hó 25-én a hivatalos adatok alapján: lépfene: Hodosán I u.; vesztesség: Csáktornyai I u.; ivarszeri hólyagos kiütés: Bányavár I u.; Belica 2 u.; Felső-Pusztafa I u.; VIII. Hegykerület I u.; Lopány I u.; Zsedény I u.; Tótfalu I u.; Dráva-Egyház I u.; sertésvész: Dráva-Szent-Mihály 2 u.; Gáborvölgy I u.; I. Hegykerület I u.; IV. Hegykerület I u.; Lapány I u.; Alsó-Pusztakovecz I u.; Kotor 3 u.; Novakovecz 3 u.

— **Anyakönyvi hírek.** Csáktornyai nagyközség anyakönyvi kimutatása f. évi május haváról a következő: Bejegyzett születések: Breznicsár Jakab, szabó: Elek. — Horváth Antal, cizmadia mester: Mónika — Seruga János, cizmadia mester: Jenő. — Stingl István, cizmadia mester: Janka. — Lakatos Sándor, zenész: Ilonka. — Kovacsics Mária, házi cseléd: Paulina. — Hepp Ede sütő mester: János. — Szalon Péter, építő mester: János. — Stingl Ferencz, cizmadia mester: János. — Hänzsel Béla, asztalos mester: Ferencz. — Volf József, urodalmi kádár:

Ilona. — Brandl Salamon, magánzó: Oszkár. — Gutterman Simon, lóalkusz: Rezső. — Pollák Samu, magánhivatalnok: László. — Horváth József, kovács mester: István. — Pintárics György: Magdolna. — Grábr György, tisztli kocsis: György. — Labodics György, cipész mester: Margit. — Halászok: Özv. Hálcs Imréné szül. Vatti Rozália, 87 éves: agkori végkimerülés. — Özv. Antonovics Tamásné szül. Cecsí Éva, koldus, 96 éves: agkori végkim. — Bartol István, 2 éves, baleset, égési sebek folytán. — Lakatos Ilonka, 17 napos: veleszül. gyengeség. — Házasságot kötöttek: Roller Lőrincz földmives Mihályfalva. — Pintárics Ilonával Batincics István földm. — Kosztel Tereziával.

— **Vasuti nyári menetrend.** Csáktornyáról indul: Nagy-Kanizsa felé reggel 4 óra 39 p. gyorsvonat, délel 11 óra 2 p. személyvonat, délután 4 óra 2 p. gyorsv., éjjel 10 óra 15 p. szemv. reggel 5 óra 51 p. vegyesvonat. — Prágerhof felé: reggel 6 óra 10 p. személyvonat, délután 1 óra 1 p. gyorsvonat, délután 4 óra személyvonat, éjjel 1 óra 9 p. gyorsvonat. — Zágráb felé: reggel 4 óra 44 p. személyvonat, délután 4 óra 20 p. vegyesvonat. Varazdról: reggel 6 óra 15 p. vegyesvonat, este 10 óra 20 p. vegyesvonat, délel 11 óra 44 p. vegyesvonat. — Bobára: reggel 6 óra 4 p. személyvonat. — Zala-Egerszegre délután 4 óra 28 p. vegyesvonat. — Csáktornyára érkezik: Nagy-Kanizsa felől reggel 5 óra 50 p. személyvonat, délután 12 óra 58 p. gyorsvonat, délután 3 óra 40 p. személyvonat, este 8 óra 13 p. vegyesvonat, éjjel 1 óra 6 p. gyorsvonat. — Prágerhof felől reggel 4 óra 36 p. gyorsvonat, délel 10 óra 42 p. személyvonat, délután 3 óra 59 p. gyorsvonat, este 9 óra 55 p. személyvonat. — Varazdról reggel 4 óra 18 p. vegyesvonat, reggel 5 óra 38 p. vegyesvonat, délután 3 óra 50 p. vegyesvonat. — Zágrábról délel 10 óra 47 p. vegyesvonat, este 9 óra 45 p. személyvonat. — Zala-Egerszegről délel 8 óra 40 p. vegyesvonat. — Bobárol este 9 óra 50 p. vegyesvonat.

Nyílt levél*

a „Muraköz“ szerkesztőségéhez.

Egy önkéntes tüzoltó főparancsnok által elküvetelt botrány

Az alsó-domborui önkéntes tüzoltó-egylet a tüzoltói zászló javára f. évi május hó 29-én be-
léptidj beszédese mellett zártkörű táncvizsgalmat, illetve majahst rendezett, a melyre a légrádi önkéntes tüzoltókat, valamint több légrádi polgárt is meghívott.

Történt azonban, hogy a légrádi tüzoltók közül vagy hárman, és egy intelligens úri egyén ezen vigalomra abban a reményben jelentek meg, hogy ott szivesen fogják őket fogadni. Csakhogy nagyon csalódtak. Ugyanis midőn a légrádiak be-
léptidjajukat befizették s a midőzött társaság köré-
bél léptek, kik akkor javában táncoltak, mi-
közben az oda érkezett légrádi meghívottak szintén
neki fogtak a tánchoz, azonban a domborui jezők,
ki egyzersmind önk. tüzoltó főparancsnok, már
beborozott állapotban volt, a cigányok zenését
megakadályozta és a további játszást betiltotta.
Ezen betiltás után a jelenlévő közönség össze-
zavarodott. Ennek megtörténte után asztalhoz ült
a társaság, a főparancsnok ur, ki egy külön asztal
mellé ült, maga mellé rendelte a cigányokat és
szobbnél szobbnótákat huzatott magának, ezen
botrányon a meghívott légrádiak megütöttek és
Schöbert István légrádi önk. mászó parancsnok
fennhangon oda szolt a pityókös főparancsnoknak,
hogy ily körülmények közt saját pénzén mindenki
tetszése szerint mulathat. Erre aztán a jezőz
vagyis a főparancsnok a helyéről felkelt Schöbert
István felé menve azt mondta: »Önök itt semmi
keresete sincs«, — aztán pedig megbucuzolta.
Ezen botrány után a jelenlévő légrádiak felkeltek
és eltávoztak, de mégis maguk közt azt hangoz-
tatták, hogy a domborui derék önkéntes tüzoltó-
egyletnek kilömb főparancsnoka lehetne, a kivel
mindenki előbb büszkélkedhetne, nem pedig olyan
mint a mostani.

Légrádon, 1902. junius hó 4-én.

Schöbert István.

* E rovat alatt közlöttekért a beküldő felelős. Szerk.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Sve pošiljke se tičuće zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Sluzbeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Poljodjelavca domača meštija.

(Dalje)

Negda su jako tirali delanje kajkakovih opravah, ali vezda već i to dofi hoće dojt, i akoprem je zvun delanja hranah nikaj nē tak prilično vu ruke ženah, kak to. Te ipak — kuliko cusravih, stokrat zakrpane opravne, zamazane opravne i kuliko na pol gole nevoljne dece vidimo po orsagu i na bogateših okolica. Pak je to stēm veksi sram, čim su lepše i cifrašeše žene po nedeljah.

Je vu orsagu takvih okolica, gde puno svila i finih gombov je pun pruslik ili rekli dečki pak na škrlakih do 5—6 lrti vrednosti cimere nosiju, a čizme pak na голу nogu potegneju, a opravu pak na tjedne ne premenjaju, jer malu opravu imaju. Vu onoj opravi spiju, koju po danu nosiju, te se vu plesnive postelje ležeju. Pak onda sa dvojom zgornjom opravom prevlečeju čelu ljeta, a deca vnogoput drugu nemaju, kaj je na njimi, vu ovoj po ljeta švajca i po zimi pak zmrzaviljeju. Da to tak nije dobro, to svaki more prevideti. To nije šparanje, niti to nije zdravo. Nije šparanje zato, jer ako k vrēmenu, k delu i k počivanju prilično imamo opravu, svaka duže drži, kak ako jednu nosimo navēk. Nadalje, da je takovo delo grēh proti zdravju, to svaki more sam od sebe prezazmeti.

Pravoj, dobroj gazdarici, i decu si lju-bećoj materi je izravno dužnost to, da se

za dosta zgornje i spodnje opravne domarov obskrbi. Pak to more i vćiniti, jer krojenje pučke opravne je tak jednostavno, ako jednu staru opravu širom zememo, od ove moremo meru vzeti a k šivanju pak je samo malo sposobnosti i marljivosti potrebnu, te je oprava gotova. Tak onda šivanje opravne nē samo iz šparanje nego iz zroka zdravstvenoga preporučam za bavljenje domaće meštije i za dužnost materinsku denem to svakoj ženi.

Kakti pučka meštija takaj more bili šivanje opravne, pak tu je osobito važno to, da se ne mora plasiti od fabrikah, jer mašine za šivati su sada tak fal, da svaki more si priskrbeti jednu i proti stati fabričnom delu.

Osobito bi znamenito bilo, ako bi kaj kakovo fino ručno delo za ženske, kajkakov štrikanje, tkanje moči bilo i med našim pukom razširiti. Ono platno, kaj znaju po varaših i selah nositi, ono se puk dela, pak kuliko kupcov ima. Székelyi olideju i sa ovim tja vu Pariz te tam imaju najviše kupcov.

Već do sada lepo cvētene, ali koje još lepše buduće imaju, meštije, su pletenje šibja cirka, slame i rogoza. Ali do sada je pri ovih to bila falinga osobito, pak pri pletenju košarah, da su najviše okrugle košare pleli, koje nisu bile tak prilične za vožnju sada. Četiri uglaste košare mēnje mesta vze-meju čisto skup dojdeju pri nakladanju jedna k drugoj te se tak ne stepleju. Tak bi

bolje išlo i toj meštiji i podpomoglo bi i prodaju sada.

Pletenje košarah bi jako dobro bilo vu onih mestah tirati, gde ga dosta sada, i onda ako bi šibje od drugod trebalo priskrbeti.

Pletenje cirka, rogoza, slame je nē k mestu privezano, jer se jako fal more njim priskrbeti tak material, kak se tal moreju razpošiljati širom. Ali za prodaju svigdar gotove stvari moramo obrnuti. Osobito iz pletenja slame bi dober dobiček mogel imati naš puk samo svigdar bi moral tak paziti, da takvo delo dela, kakova je vu ono vrēme nošnja.

Zvun toga je jako dobra meštija ilovačna meštija. Ali ovu je samo tam dobro i vrēdno tirati, gde je zato material ilivo-vača. Cigla delati je takaj vrēdno i jako hasnovito, te ako je gdē je zemlja si nekoliko ljudi more iz ilovače kruha priskrbeti.

Ove sam štel povedati onim gazdom, koji me posluhneju. Sada na koncu se sa tēm hočem razstaviti od gazdov, da njim budu na čim veksi hasen moji navuki.

Jako staro prirēče je to, »Pomori se sam i Bog te pomore!« To prirēče se nahadja skoro vu svakog naroda jeziku, vidi se dakle, da to prirēče čeli svēt za istinito drži. Tak bude to istinito i pri našim trse-nju. Kak budete dragi moji gazdi prvi stupanj napravili, taki bude došel i blagoslov božji. Spametni vučeni ljudi pak onda vno-god družtav se po celim orsagu lepo trudi-ju vu vučanju naroda, ali vu ovim lepim

Z A B A V A

Izliečeni pijanac.

Baš strast pijančevanja čini mnogog zakkonskog stališa, koj bi drugičje mozbit bil najsetretniji, najnesnosniji i najnesretnijom, pri čem žena i deca neizmerno mnogo po danu i po noći trpeti moraju, jer koliko krat moraju pred pijanim u noći dojdūćim — otcem žena i dieca van u tamnu noć pobieći te vani na deždju i sniegu i vietru drhturiti, dok se pijanac u sobi nahalabuči, od alkohola neiznemogne i konačno nezasp. Vrlo je težko čovieka, koj se strasti pijanstva povda, od toga odvrnuti i izliečiti, ja znam, da su o tom, ako ne svi, a to mnogi osviedočeni. Ali, da pak je to ipak moguća stvar, o tom ču vam jednu hepu i istinsku dogodovštinu iz vriemena, mog u skolu hodjenja u Solnogradu pripoviedati, a glavna stvar pri tom svem je ta, da sve osobe, koje sa onda tim posla imale, i danas živu te su dapače još ktomu zdravi i jaki.

U Solnogradu su bila dva dijaka, obo-dva moji conscholarci, kod soštara L. na stanu. Isti za onda još mlad — okolo godine 1864 — bil je nesrećom tomu pijanstvu podvrgnjen, pak je u pijanom stanju, svoju mladu i dobru ženu znal zlostavljati, kak to i drugi svi pijanci rade. Negda mu je znala vujt i to je bila sreća za nju, ali kad joj nije bilo moguće vujt, onda je sira-ta nekriva i nedužna dobila po plećih, da-der je sve pucalo. Dakako, da kad se je soštar streznul, je negda svoju falingu pripoznal i onda si ženu za odprošćenje prosil, ali koja njoj hasen od toga, kad je već imala puna, a negda i krvava pleća.

Jedne večeri — bilo je u zimi — sam ja, ta dva moja conscholarca, koji su bili kod tog soštara na stanu, posietil, a našel sam kod njih i trećega, te smo si sad sva četvorica pipe zapušil i seli se tarokirat po krajcaru, peč smo si naložili drvi, koje smo svaki po dva falata pod kaputom iz hodnika colleguma donesil. Tarokpartija je krasno tekla, ja sam već dva seksera dobil i baš je collega W. naviestil »Pagat ultimo!«, a collega F. mu je odrapil »Contra«, kad u tom hipu začujemo u soštarovoj sobi hata-

buku — bilo je deset satih — soštar svojim hrapavim debelim, a soštarica krešćecim tankim glasom su si koješta i svašta pred-bacivali. Soštar je najme u to doba došel po navadi pijan domov, pak se je onda pri-čel ženom svaditi, — jer onde u niemačkoj pijanci baš isto to dielaju, kaj i pri nas međijurci ili drugi, kak da su si rodjena bratja; kad najme u noći se opeolatavajuč dodruču domov, onda se doma s ženami svade te je skupa s diecom raztieravaju.

Dok su soštar sa soštaricom u svojoj sobi larmali, pretrgla se je naša igra i mi poslušamo. »Eh, niti je to prvi niti zadnji krat« — veli collega W. a collega F. mu kimajući glavom to potvrdi — »igrajmo dalje!« —

I mi igramo dalje. Ali još nije igrač tri stiha napravil, kad se na jedan krat iz soštarove sobe čuje još strašnija halabuka, soštarovo rucanje, soštarično cvilenje a ktomu gromovita kanonada, bombardiranje i razne-tenje barikadah sa sechspfünderi stolci, lom-lenje, zrcalah i kipovah visećih po stienah i škrebetanje izstrelanog črepinja raznih tanji-rah zdelah i šalic; zatim javkanje težko i

te tezkim trudenji nikaj nebudaju postigli bez volje i trsenja puka. Bez ovih je nikoga ne moći blaženju včiniti. Svigdi je dužnost puka, da svoj hasen išče, ako to zamudi, neprijatelj je sam sebi i onda mu nemreju pomoći niti najbolši prijatelj.

(Konec.)

— F. —

Kaj je novoga?

XIII. Alfonz.

Od prošle subote Španjolska novoga kralja ima, kojega su poleg španjolske ustave vu šestnajst letnoj dobi za punodobnoga skriknuli. Novi kralj je sa velikim paradami bil okorunjen i prisegel je na španjolske zakone. Iz ove prilike znameniti slučaj pišeju novine iz življenja mladoga kralja. XIII. Alfonz je tak rad imel svoju dojku, da je ova dugo vu kraljevskoj palači ostala i za »ti sinek« ga je zvala. Ova dojka je jedenkrat maloga kralja vu cecalnoj dobi još oslobodila iz rukah rauberov. Ravno je obedovala i znala je da dete vu spavancišni spi. Najedenkrat je gori skočila i počela je poslušati. Čula je dete plakati. Nutri je skočila vu sobu i k postelji je bežala, ali deteta nęga. Kakli tigriš je bežala doli po šten-gah. Pri vratu je dva ljudi vidla, koji su dete vu jednoj košari hoteli odnesti. Tak su hoteli maloga kralja porobiti, ali ga je batriva žena oslobodila.

Odkrivanje Festetics — spomenika.

Vu Keszthely varasu su spomenik postavili prof Festetics György, negdašnjemu glasovitomu magnašu, koj je tam utemeljil njegov gospodarstvenu školu. Spomenika budeju sa orsackom svečanostjom danas juniusa 8-ga odkrili.

Ako su čmele žedne.

Žedja tak more zmučiti čmeliče, da ako vu vrėmnu ne zememo v pamet se čele familie čmelah moreju izpustiti. Vu zimi i v letu se redkokrat kaže ta nesreća, ali s tem više na protuletje, ako su koši jako suhi i zbog toga se vu njimi med na cukor obrne. Stem je vekša pogibelj to, da čmele ravno na protuletje neseju jeji. Vu tem vrė-

menu su jako nemirne, vnogo meda potrošuju, zeludec si preteršuju i lahko grizu dobiju. Kak prilikom viziteranja vnogo mrtvih čmelah najdemo pod košom, a meda pak ocukrovanoga, moremo znati, da čmele žedjaju. Taki moramo pomoći, da do vode dojdeju. Ako ga ober koša ne luknje, napravimo jednu luknju i vu nju vu vodu namočenu spondju denemo. A pred košom pak se trsimo, da bude navėk vu kakvoj posudi friška voda.

Gdo je i vu raki skupi.

Vu Nagy-Szalonta občini se je dogodilo, da su Gábor Mihályja za mrtvoga mislili, pak su ga vu raku deli. Već su te pripravljali na pokapanje, kad se je starec bil probudil. Prvo delo mu je to bilo, da je puhul svėće, koje su poleg rake gorele veleći: — Naj negoriju zabadať, jer drage su svėće!

Magjarsko ječje.

Veseli nas, kak je trgovina ječjih magjarskih precevela. Od kak su se vun iz orsaga počele ječji pošilati, više 47 vagonov ječji je otišlo vun popriku vu 250 jezer korun vrednosti. Osobiti dober glas je dobilo magjarsko ječje vu Londonu, gde najviše kupuvaju.

Gdo se vugblje ljudih.

Pri obalah belog Albiona (Englezke) od nekojih dnevoj jedna lepa ladja stoji, koja jednoga bogatoga čoveka vozi Bagnard Brovna, kojega je Bog ne samo sa milionu, nego i sa miliardami nadaril. Ovaj znameniti čovek je iz Amerike, te kad je pred Englezku došel je puno siromakov išlo pred njegovu ladju, kojim je po sto, jezero frankov dara dal, kak se je to njemu vidlo. Ali nę to ga je delo znamenitim, nego taj slučaj, da ovaj čovek od 1889-ga, kak je na morje stal, od onda još po suhoj zemlji nije hodil. Veliju, da dok bude živ, neće na suhu zemlju stati. Bog zna, kaj mu lah!

Nesrećna svatba.

Žalostno se je dokončalo jedno veselo gostovanje vu Speyeru. Vu četvrtek na večer su se prek željeznice peljali vu jednoj kućiji 8 svatov ravno, kad je cug došel. O-

vaj nje je zgazil tak, da su četiri tam mrtvi ostali, a jeden je vu noći vumrl. Zaručnica i mladoženja su se oslobodili, ali na zaručnici se norosti pojavi kažeju od ovog dogodjajo. Kućiš i konji su se nę oranili.

Popravljen nos.

Jedna, iz Kharkove mlada šivalja, koje drugač njezinoga lepoga obraza čudne spodobe nos, je na tuliko odurno včinitil, da je sva moguća bila včinita, da si tuliko penez priskrbi, da bude moguća iti k jednomu glasovitomu doktoru, koj bude moguće svomju znanostjum na nosu nadomestiti ono, kaj je njoj natura pokvarila bila. Naravski puca se bila morala operaciji podvrći, koja operacija je iz toga stala, da je doktor prvešega nespodobnoga nosa bil odstranil, i mesto ovoga je iz pućine noge van izrežala nosa falaček mesom nadomestil i tim je bil dal nosu urednu spodobu.

Oltarski pokriv iz lasih.

Jeden londonski jako bogati človek je sad ne davno jednu vu oltara pokrili platvu prikazal cirkvi, koja pokriva nije bila iz platna, nego iz lasih načinjena, oltarski pokrivi je iz crnih bjelih, crnomanjstih i bjeloputnih lasih bil, iz njega viseće spice pako iz žuto crljenih lasih bile su na vkane. Ovaj vućeni mešter si je jako velikoga truda i posla bil zavdal s tim, doklam je ov izvanredni lępi pokrivi bil zetkal. Čeli deset ljet je bil posluval, doklam ga bil zevsema zgotovil. Ov oltarski pokrivi je tri metre dugi i jeden meter široki. Vrednost pako njegovu vu naših penezih pedesetdve jezero i osem sto korun vćini.

Vumrl je na vlak.

Kiss György szegedinski oberinginer pred nekulikimi tjedni otišel je vu topleše kraje strani sveta, da si tamo proli svoje plućne boli pomoć najde. Bolest svoju nije tamo olehkotil, da paće mu još huje bilo. Vu takovim položaju bivši, kaj drugo bi imal včiniti, se nazad k domu naputi. Vu Fiumi se sedne na vlak i pred večera na večer bi bil imal dojtvi vu Budapešt, nego već prije, neg bi svoju ovu želju izpunil, vu ferenczvaraša kolodvora na naglo mu je zlo postalo i putnih njegovih sadrugih na najveću presjenetost je bil vumerl.

lahko ranjenih, jednom riečju bitka, slična onoj, kad su 1849. Budima zauzimali.

Ovakovo ratno vrieme neprilici za zabave, pak su i nam na to rekuć karte same iz rukoh spopadale i ja sam si već zimski kaput oblačil, da čim prije ostavim ovo nedoločno, ogavno mjesto, kad mi na jedan krat veli collega W.: »ostani malo ovde, budeš nekađ videl, kaj je vredno za videti« — a onda proti collegi F.: »Zar pred tim pijanim prascom nebudemo niti mi niti ta dobra mlada sirota žena nikada mira imali? Hodi!« —

Oni su se već prije negda bili dogovorili, kaj budu učinili, kad u kući nije nikada bilo mira, a oni su se osviedočili, da je sve-mu jedino pijanstvo šoštarovo krivo, pak je sad došlo vrieme i prilika, da svoj dogovoreni plan izvedu i na koliko bude moguće, mir uzpostave.

Otidu anda obodva zasukanimi rukavi u sobu šoštarovu, koj je baš si ženu za lasi držal i hlapslinom živo opletal, pograbe ga jedan iz jedne, drugi iz druge strane te ga pričmu već priredjenimi zidkimi španjolkami a posteriori onak temeljito timariti, da se je

šoštar na zemlju hitil; ali tu je sad još gorje bilo, jer tu je baš bila ona njegova stran tiela najviše izložena, za kojom je njihove španjolke najviše želja vlekla, i oni su tu sad kakti pogodjeni i dobro plaćeni mlatici takovom uztrajnostju pričeli mlatici po šoštarovoj neizrecivoj strani tiela, da je ov već pričel do osviedočenja dohadjati, da ovi nebudu do sutra, dok bude treba iti na kliniku, se utrudili. To mu se je medjutim ipak malo predugo videlo, a njihovim krepkim mladim rukam oteći se nemogući, te kad je videl napokon, da niti grožnje sudom, kojimi ih je hotel prestrašiti i continuatio executiae obustaviti, nikaj nehasne, pustil se je konačno u molbu.

I izbilja to je hasnelo. Ova dva ogorčena mladića prestali su mlatici, ali ne prije, dok im onak na podu ležeći šoštar nije stalno i čvrsto obečal uvijek triezan ostati, pak ako bi se i kada dogodilo, da bi malo preko žedje gutnul, da će tako tiho i mirno — dapaće po prstih — po kući hodati i nikada se više ženom svaditi a još manje nju zlostavljati. Jošće se danas siećam mudrih riečih collega W. koje mu je med tum pogodbum sav uzrujan doviknul: »Vi pijana

svinja, budite veseli, ako vas sutra neidem na policiju javiti radi prestupka proti pijanstvu, radi zlostavljanja žene i radi noćne buke. — Vi pijanja svinja živite kak vam je volja, to ni na nę nespada — vi budite ženom si dobar ili se svadite, to sve mene nije briga, — ali samo u trieznom stanju, jer to nije nikaj novoga, ako kakova prepirka med mužom i ženom dojde — i to na tretjega ništa nespada, — ali da vi uvijek kad se opijete do pameti, onda vašu čestitu i dobru i mladu i liepu ženu zlostavljate, i to naravski samo zato, jer ste do norosti pijan to ja i smojim evo collegom F. više neću trpeli i čim čete pijan opret pričet halabuku, čepka vas isto, kaj i danas, — ako ne još gore. — Zapamtite si to!«

To je dakako bilo malo preodviše poniženja za našega šoštara, pak akoprem su svi kvarterniki one kuće odobrivali postupanje dijakah, jer je već svaki bil sit vekivečne noćne halabuke pijanoga šoštara, to se je naš šoštar ipak hotel na svaki način riešiti tih pogibeljnih paziteljah svoje osobe i svoje žedje, pak im je odmah drugog dana stan odpovedal, ribajuć si od veselja ru-

Prošloga meseca sedemnajstoga dana pred poldan okolo devete vure, kad se kralj iz svojega grada na tak zvanom mestu Vermezó na pregledanje soldačke muštre bil pelal, na Tabor ulice vuglu jedan težak k hintovu bil skočil jednom moljenicom, koju je kralju želel predati. Redarstvo mu bilo preprečilo ovo nakanu, da izpuni mesto toga su ga odpehali k redarstvu. Tam su ga anda na red pobrali, poradi česa je hotel on ovo vučiniti? Očivestno valuje, da se zove Kriszt János, petdeset tri ljeta star kod železnice poslušujući težak, svojega navadnoga stana ima vu Taltos ulici pod sedmim hižnim broju. Kod železnice je delal, nego nesrečno je obhodil, pak je zato zgubil svoju službu. Pred pol leta danom prijetoga dva vlaki su se bili skupa tresnuli i on ranjeni postane na tuliko, da si je dva prsta na desnoj ruki pretrucan bil odrezati dati. Poradi toga nije mogućen bil svoju službu uredno zvršavati, i zbog maloga dugovanja prije toga pred dvemi dnevi bili su ga od službe odpustili. On čuti, da po krivičnosti se bilo pripetilo žnjim ovo, zbog česa on sada vu veliku nevolju je bil prepal, zato je želel od kralja pomoć prositi.

Jesti moguća žganica.

Vu Ameriki na to odredjeno društvo jako veliku pazku ima prama treznosti, ali poljeg svega toga, ipak su zapeljani od toga pogibelnoga piliša ljudih. Amerikanjski doktori na to su bili dosli, da njihovi beztežniki iz vekše strani od prekodreke žganice pitvine boluju. I medju njimi, da ima gospodskoga kao ženskog tak i devojačkog stališa zajedno. Nego kak je pomiluvanja vredno ovo delo, tako je i skrivno bilo, badava su bili pazili, ali v pamet vzeli nikak mogući bili nisu. Napokon ipak su bili doktori nato došli, da se žganica, ne samo piti nego i jesti može. Vu ameriki svakojačko pecivo prodavaju takvu, koja su s konjakom ili pako s močnom žganicom napunjena. Koji takovih nekuliko komadov potroši, vu onom hipu pijan postane, dapače, koj prekodredno vuživu, na tuliko mu naškodi, da sam za se nezna. Nu ovo ipak nebi bilo lepo amerikanjskomu ženskomu spolu prekratiti, da nebi trošile peciva. Kaj se pako toga tiče, da je s žganicom na punjeno, tomu ni su one krive.

ke, kak je nje sad na liepi način tobože izigral te ih se riesil tak, da bude on ipak pil i zlostavljaj si ženu po volji, a oni nebudu mogli iz drugog kraja varoša, niti po danu a kamo li po noći na njega paziti, ili kaj je još gore: ga kroliti.

Ali je naš soštar napravil račun bez krcmara.

U istoj najme kući i u istem katu je stanoval penzionerani major, izvrstni guslač A. On je imal dvie sobe za sebe a jedna je bila mala iz kuhnjice. Pošto pak rečeni major nije domaće gospodarstvo vodil, — njega je došla svaki dan iz vana dvorkinja dvorit, kupil je iz mehkoga drveta dvie postelje, dva stolca i jedan stol te k tomu potrebna — gospodin major je bil bogati niemački plemenitaš — i to je metnul u onu malu sobu kraj kuhnjice, te je ovak podpuno uredjeni mali stan dal bezplatno mojim dvem collegam, za koje je soštar mislil, da se već nikada nebudu videli.

Jer, rekel je jednoč meni samomu rečeni major: »Niti nemisli nitko, koliko sam ja tim dobil da su ova dva mlada gospoda

Vu Rottenbiller ulici pod 36 hižnim broju na dvoru tekućega meseca 24 dana okolo poldana dvaput streliti čuli jesu. Jedna hil je smrt zavidala jednoj nevernoj ženi. Huber Jožef fiakeroš je smrtnoga suda skrojil prama Kleinberger Regine svoje žene, koja mesto toga, da bi ljubav s ljubavjum povratila bila, pod jednu ga vkanjuvala i zvon toga još i zlo je baratala žnjim. Žalostno ovo pripćenje nam na sledeći način ovak izjavljaju: Huber Jožef 35 ljet star fiakeroš pred šestimi ljetmi se spoznal s Kleinberger Reginom kelnaricom. Iz med poznanstva je medjusobna ljubav bila nastala na tuliko, da je puca predobila Hubera, koj si je nju i za ženu vzela. Vu Huberu je tak velika ljubav nastala, da si ni bil glavu ml niti o tom, da kelnarica već šest mesece staro dete sobom nosi, i osim toga, da od čudorednoga njezinoga vladanja ne naj povoljne glase je čuti bil moral. Samo purgarsku ženitbu su bili zvršili, kajti Huber je bil katoličanske vere človeka, a Kleinberger Regina pako židovske. Dve ili tri ljeta su vu najljepšoj slogi i zadovoljšćini živeli, nego zatim vekivečna svadja i nemir je bil nastal medju njimi. Vu ženi se za počne ponovljati njezina prveša zločesta natura, i razvuzdanost, pak je počela druge ljubiti. Huber, koj je fiaker bil, navadno po noći ga ne bilo pri doma, dot čas se ona s drugim mladimi ljudimi zabavljala. Nego Huber je tihe nature človek bil, pak je mučal, i o tom si najmanje nit glave nebi bil trl, da zvan toga još i zlo žnjim nepostupa. Prošastnoga ljeta nevembra meseca vu Jozsika ulici pod 26 hižnim brojom počeli su kavom trgovinu tirati i zajedno tam su i stanovali bili. Žena je fina parteka bila, koja je iz mladimi ljudimi jako fino znala baratati, po takovim načinom njim trgovina dosta dobroga hasna donašala. Kroz pol ljeta dni je jeden, po imenu Hinč Gyula kamenarski detić počel gusto vu stacun hoditi. Dopala se njena štacunarska i počel se bil k njoj prilizavati. Žena je dragovoljno primila detića sladke reči i vu pajdaštvu su se združili bili. Doklam je njezin muž svoje nočne poslje bil zvršaval, dočas se žena bila iz Hinčlerom zabavljala, Žena je takajše bila zaljubljena vu kamenarskoga detića i kad su već jeden drugoga postali, Huberica od onoga vremena na ostale druge nit se

kod mene, 1-o. Po noći su strah i trepet soštara. Koliko krat me je taj pijanac svojom nočnom halabukom probudil, a sad je takov liepi mir. 2-o Sa g. V. se mogu po volji francezki spomijajati, (Major i collega W. su najme govorili i francezki) i 3-e. Kad je više krat gadno vrijeme, da mi se u večer neće iti u kavanu, pozovem si ta dva gospona k sebi, kuham na stolu tihie pak se negda znamo i preko pol noći tarokirali. Ja ravnič svaki krat zgubim — negda i po dva, tri forinta, ali je rado zgubim finomu druztvu za volju.»

I ovak je ta soštarova policija ipak ostala u njegovoj neposrednoj blizini, pak akoprem njemu to nije bilo po volji, ali mu je bilo ipak na hasen, jer on je izblja prestal pijančevali i ženu si zlostavljajati, a danas ima onde na kolodvorskoj ulici liepi stacua sa cipeli, do čega kajti pijanec nebi bil došel.

Jeli bi i gde u Medjimurju bili za koga takova dva dijaka potrebna?

ni ogleđnula bila. Huberu je već delo počelo zmenkavati i tak nikakve zasluge imal nije. Iz vekše strani pretrucan je bil se samo okolo doma zdržavati, radi toga je žena nazlob bila na njega vzela, i žnjim zlo postupala. Nit jesti mu ni dala, dapače ga neprestajno i špotala bila. Poradi ove vekivečne svadje, Hubert je počel dvojititi, a kaj još više toga, da opazi, da njega žena zametava, i jedino samo Hinčela preštima. Pred trojaki onu sobotu se pripetilo, da je žena bila rekla Hubertu, kajti svojemu mužu, da ona svojim dragim nekam van želi iti na zabavu. Ovoga špota si vučiniti nedopusim nit za čeli svet, rekel je muž: — »Meni nemrešo tu priprečiti! — reče njemu žena. — »No vzemite i mene s vami skupa.« »Nemaram; odvečer moreš s nami biti, ali po noći ne«. Na ove reči velika svadja je nastala medju njimi, Huberta ostavi do vezda trpeča mirna trpljivnost i počne ženu koristiti. Hubertica se nato razljuti, pograbi jednoga stolca i takov vudarec dađe žnjim Hubertu, da mu žnjim na levoj ruki kost razkoli, još dan danas gori zvezanu ruku prešiljen je nositi. Hubertica po takvim načinom sama bez muza je bila otišla nekam na zabavu, od kud se više niti ne bila povrnula, nego vu Jozsika ulici pod 10 hižnim brojom vu jednu sobicu se bila nastanila. Muž si baš neterevnoga glave o tom, dapače jednomu svojemu poznancu je bil ovak rekel. »Zakaj bu ja sebe nesrečnoga včini zbog žene?« Nego jučer na večer Bence Žuzana Hubera služkinja je bila očituvala, da doklam on po noći svoje posle obavlja, žena iz Hinčum su čele noći bili skupa sprevdajali. Sad ostavi Hubera tuliko vremena trpeča mirna trpljivnost, pak se odlučil, da bu skončala svoju ženu. Znal je to dobro, da je navadna bila skoro svaki dan hoditi vu Rottenbiller ulicu 39 hiže broja, gde njezina pajdašica vu tretoj kati stanuje. Več od više danov je pazil na nju s nabitim revolverom, ali zabadava. 28-ga majuša rano vu jutro odide iz doma s nabitim revolverom i čeka nju na Jozsika ulice vuglu. Žena ob poldvanajsti vuri se tam postavi, Hubert pred nju skoči revolvera iz žepa potegne i za vikne na ženu. — »Prevarila si mene, sad vumreš!« Žena s velikom krikom, vikom odbezu vu Rottenbiller ulice pod 39-te numere hižni broj dvora. Muž pako za njum i na dvoru je bil na nju strelil. Nego kugla nije pogodila. Muž je bil bežal za njum i kad je nju bil dostigel, znovič strelil na nju vu blizini, kugla pogodi, ona pako se na zemlju izruši. Kugla je od zadnje strani preko njezinoga srca bila pretekla. Huber se onda nakanil nekam bil skriti, ali baš vu onim hipu, kad je na ulicu bil stupil, zestane se iz jednim redarom, koj videči vu ruki deržećega revolvera, taki je znal, kaj se bilo pripetilo, pograbi ga i odpelja ga pred varaskoga kapitana. Varaški kapitanski ured taki nastavi pitanje, da naj valuje, zakaj je bil vučini ovu krvoččnost? — Hubert je valual, da zato je hotel vumoriti svoju ženu, kajti ga je vkanjuvala, okolo sebe druge držala, i žnjim zlo baratala. Kada su njemu na znanje bili dali, da mu je žena vumrla, tužno se počel plakati i neprestajno je o tom zdhavaj, na kuliko je on ljubil svoju tuvarušicu.

Odgovorni urednik

Gabona árak. — Ciena žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	kor. érték
Buza	Pšenica	16.50 —
Zab	Zob	13.00 —
Rozs	Hrz	12.00 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	11.00 —
» » ó	» stara	00.00 —
Árpa	Ječmen	11.50 —
Fehér bab uj	Grah beli	12.00 —
Sárga » »	» žuti	09.00 —
Vegyes » »	» zmešan	09.00 —
Lenmag	Len	25.00 —
Bükköny	Grahorka	12.00 —

„A mura-királyi ker. fogyasztási szövetkezet“ egy, a magyar és a horvát nyelvben jártas egyént

üzletvezetőnek

alkalmaz.
Javaldalma: 70—80 kor. készpénz, azonkívül lakás, fűtés és világítás.
Ajánlatok lenni szövetkezethez Mura-Királyra intézendők.

119 2—3

Házeladás!

A zala-ujvári utca 56-ik szám alatt levő ház a hozzá tartozó kerttel és földdel szabad kézből eladó.
Tudakozhatni Strausz Sándor könyvkereskedésében.

11 2—2

Gyümölcs- és szőlőbor készítő gépek.

Gyümölcs- és szőlősajtók,

foltyonosan ható kettős emeltyű szerkezettel, és nyomere szabályzóval. A munkaképesség 20 %-al nagyobb mint bármely más sajtónál.

Hydraulikus sajtók,

Szőlő- és gyümölcshűtők

és bogymorzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő- és gyümölcshűtők. Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabadalm. önműködő „Syphonia” gyümölcs- és szőlővessző permeztezők gyártanak és szállítanak jótállás mellett a legjobb kivitelben

Mayfarth Ph. és Társa

cs. kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor.

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 450 arany, ezüst és bronz éremmel.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselők és viszontarúsítók felvételnek.

655. 4 12

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált hájszer, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésfél alkalmaztatik bőrvényesít, csuszal és meghűtéseket.

Intés. Silányabb utáztatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszeresznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa, csomag. és hír. udvári szállítók. Budapest.

601. 21—28

Perlak nagyközség előljárósága.

Hirdetmény.

1387. sz.
1902.

Perlak község előljárósága részéről közhírré tétetik, hogy a község tulajdonához tartozó nagyvendéglő, a hozzá tartozó helyiségekkel 1902. évi július hó 7-ik napján délelőtt 9 órakor, a községi tanácsteremben tartandó nyilvános szóbeli árverésen 1903—1908 évekre haszonbérbe fog adatni.

Az épület 5 vendégszobát, egy nagy termet, 4 üzleti helyiséget, két lakoszobát, egy cseledszobát, két kamarát, két konyhát, fedett tekepályát s egyéb helyiségeket foglalmagában.

A kiküldési ár . . . . . 2400 kor.

Az óvadék készpénzben . . . . . 1000 »

Az évi bér negyedévenként előre fizetendő.

Egyéb feltételek a község házábanál megtekinthetők.

Perlakon, 1902. évi június 1-én

Zala József
jegyző.

Glavina András
bíró.

725 1—3

Tüzifa eladás.

Ajánlok elsőrendű bükkhasásbfát kocsirakományonként (100 métermázsa) 92 koronáért esömöderi állomáson berakva.

Schwarz Mór

Dobronak.

693 2—2

